

Kolpisten xantaia ekonomikoak

JUAN MARI ARREGI

Zuzenean ari gara jarraitzen sistema politiko kapitalista eta kolpista baten saiakera, Venezuela ekonomikoki geldiarazi eta miseria, gosea eta konfrontazio zibila sortzeko, modu horretan haien esklabo bat boterean jartzea justifikatzeko. Sistema hori AEBe-tako presidente Trumpek gidatzen du. Venezuelari finantza-blokeoa ezarri dio eta “behin-behineko presidente” bat auto-izendatzea agindu du, hautestontzietatik igaro gabe, Maduro presidente legitimoa kanporatzeko. Kolpea zurtzeko, bere inguruko gobernuak eskatu die babestu dezatela. Hala, eskuineko gobernuen baiezkotasun gain, Europar Batasuneko (EB) gobernu sozialdemokrata gehienena ere jaso du, baita Espainiako Sánchezen gobernuarena eta EAEko Urkullurena ere.

EBk dio giza eskubideen alde egiten duela, eta Venezuelatik bi milioi erbesteratu irten direla gosearen eta miseriaren ondorioz. Aldiz, erbestera bost milioi palestinar joan badira ere, Israel babesten segitzen du. Giza eskubideengatik hain kezkatuta dagoen EB horrek, GKE-en itsasontziei Mediterraneotik irtetea debekatu die migratzaileen bizitzak salbatzeko. Eta migrazio hori eragozteko hesiak ere jaso ditu, Saudi Arabiarekin lehentasuneko akordioak sinatu eta herrialde hartara armak esportatzen dituen bitartean, gero Yemenen erabili dituzten.

Garbi dago, Venezuelaren kontrako erasoaldiak ez du zerikusirik venezuelarrak pobreziatik ateratzearekin. Erasoaldi hori hasi dute Venezuelan dagoen sistema politiko eta ekonomikoa, Trumpen –eta bere sateliteen– kapitalismo neoliberalaren gutziz kontrakoa delako. Eta bidenabar, petrolioak duelako. Ez dute zalantzarik izango militarri esku hartzeko. Lehenik ekonomikoki itoko dute herrialdea, gero esku hartu. Hori bai, ohiko fronte mediatikoaren laguntzaz. ●

Trantsizioak eta ziklo politikoak

MIKEL ASURMENDI @masurmendi

Politikak berezko hizkuntza garatu du sistema demokratikoan. Esaterako, “trantsizioa” hitza usu erabili ohi da. “Ziklo politikoaren aldaketa”, trantsizioarekin erlazionatutako kontzeptu bat da. Espainiako trantsizioa mugarri adierazgarria izan da azken 80 urteetako eraldaketa politikoa ulertzeko. 1936ko Gerra Zibilaren ondorioz, herritarrek demokratikoki hautatu zuten II. Errepublika deuseztatua izan zen, Francok demokrazia zanpatu eta 40 urteko diktadura ezarri zuen.

40 urteren ondoren, erregimena higiturik, monarkia absolutua (1975-1978) ezarri zuten frankistek. Ez zen trantsizioarik ez ziklo politikoaren aldaketarik izan, hala ere, trantsizioa demokratikotzat joa izan zen. Nazioarteko estatu nagusien oniritziarekin “demokrazia” garaitu zen. Monarkia absolutua monarkia parlamentario bilakatu zen trantsizioan.

Adibidez, Francoren erregimenaren aurka borrokatu zuen PSOEk Espainia NATOtik ateratzeko kanpaina egin zuen. Espainia 1982ko maiatzaren 30ean sartua zen NATOn, eta PSOEk 1982ko urriako hauteskundeetan Espainia NATOtik ateratzeko kanpaina egin zuen. PSOEk irabazi zituen bozak, boterera iristeko bide demokratikoa urratuz. Ordea, 1986ko urtarrilaren 31n, erreferenduma egin zen Felipe Gonzálezren eskutik, eta Espainia NATOn geratu ere, PSOEren aldeko botoei. Hego Euskal Herrian, bozemaileen %60k ezezkoa eman zion NATOri.

30 urte geroago, ETaren ziklo armatua amaitu zenean, hainbat alderdi politikok bigarren trantsizioaren beharra aipatu zuten. NATO barruan egotearen kontrakoak eta herrien autodeterminazioaren aldeko ziren alderdiak.

Arestian azaldutakoa gauza jakina da. Axioma da. Duela 40 urte, politikaren esparru teorikoan zintzotzat jotzen zen premisa, hots, demokraziaz arrazoitzeko abiapuntua. 40 urteko demokrazian, bortxarik gabe dena posible zela esan zieten erreboltariei. “2010etik ETak bakea baino ez du bilatu”, esan dute berriki Sorzabal eta Pla etakideek.

Premisa zaharra errepikatu da: “Bortxaren monopolioa estatuarena bada, ez dago ziklo politiko berririk, ez inolako trantsizioarik”. Ez Kuban ez Venezuelan ere. Herri eraikuntza hizpide, ahapaldi hau heldu zaigu Habanatik: “Euskal politika ez da etorriko alderdi baten ordeztu bestea nagusitzearekin, baizik kultura politikoa-ren aldaketa orokorrarekin”. Demokrazian –elkarrekin– bizitzeko berebiziko axioma. Oso sinplea idaztea, zailagoa praktikatzea. ●